

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

19. ČÍSLO / XXX. ROČNÍK

16 Kč • 0,86 €

15. KVĚTNA 2022

Z obsahu:

Svatý Josef,
patron všeobecné církve
Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 16. února 2022,
Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

**Blahoslavená
Antonie Mesinová**
Libor Rösner
- strana 4 -

Z dopisů
sv. Františka Saleského
sv. Janě Františce
de Chantal (14)
- strana 5 -

**„To nejdůležitější je očím
neviditelné“ - blahoslavená
matka Alžběta Czacká**
Jan Gaspar
- strana 6 -

**Mučedníci
zpovědního tajemství**
- strana 8 -

**Zelená hora - číst
v odkazech a symbolech**
Petr Bobek
- strana 10 -

Socha sv. Jana Nepomuckého v kostele sv. Jana v Innsbrucku

Svatý Josef, patron všeobecné církve

Katecheze papeže Františka při generální audienci 16. února 2022, Řím, aula Pavla VI.

Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.“ On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: »Z Egypta jsem povolal svého syna.« (Mt 2,13–15)

Draží bratři a sestry, dobré ráno! Dnes uzavíráme cyklus katechezí o postavě svatého Josefa. Tyto katecheze doplňují apoštolský list *Patris corde*, který byl sepsán u příležitosti 150. výročí prohlášení

svatého Josefa za patrona katolické církve blahoslaveným Piem IX. Co však tento název znamená? Co znamená, že svatý Josef je „patronem církve“? Rád bych se nad tím dnes s vámi zamyslel.

I v tomto případě nám evangelia poskytnou nejsprávnější klíč k výkladu. Na konci každého příběhu, v němž je Josef protagonistou, se v evangeliu píše, že bere s sebou dítě i jeho matku a dělá to, co mu Bůh přikázal (srov. Mt 1,24; 2,14.21). Vyniká tak skutečnost, že Josefovým úkolem je chránit Ježíše a Marii. Je jejich hlavním strážcem: „Ježíš a Maria, jeho Matka, jsou vskutku nejcennějším pokladem

Pokračování na str. 13

To nejdůležitější je očím neviditelné. Tento odkaz Exupéryho Malého prince, ale i nevidomé bl. Alžběty Růženy Czacké (str. 6–8) nám říká, že není důležité, jak věci vypadají navenek, ale co se skrývá uvnitř, z jaké podstaty vycházejí a k jakému cíli směřují. Jde-li o skutky člověka, pak hovoříme o tom, zda jsou zaměřeny jen na dobro vlastní – což je ve své podstatě egoismus –, anebo jsou ve shodě s Boží vůlí, a jejich podstatou je láska k Pánu Bohu a k bližnímu. Čili láska mezi sebou navzájem, jak o ní hovoří v dnešním evangeliu Pán Ježíš, rozšířená na všechny lidi bez rozdílu, zvláště na ty, kteří potřebují pocítit moc uzdravující lásky (počítejme sem i naše nepřátele) – a tou je jen láska Boží, jejímž dokonalým vzorem je láska Ježíšova. (str. 3)

Ponořme se však ještě více do hlubiny lidské duše a připomeňme si, že existují další skutečnosti, které jsou lidským očím neviditelné, a nejen očím – také lidskému intelektu zůstávají skryté, nepochopitelné. Jsou to záležitosti duchovní, do nichž v jejich podstatě vidí jen Trojediný Bůh – konečně, jde zde o osobní vztah mezi člověkem a Pánem Bohem; není proto nutné, aby si jakýkoliv jiný člověk přivlastňoval poznání toho, co se děje v onom tajemném vztahu mezi druhým člověkem a Pánem Bohem. Výjimkou jsou lidé Duchem Svatým omilostnění, jak mnohdy vidíme u svatých, kterým se dostalo daru rozpoznat skutečný stav lidské duše – často šlo o zpovědníky...

Editorial

A právě ti nejednou museli prokázat svoji věrnost Pánu Bohu, který vidí vše, co je skryté, když byli nuceni trvat na zachování zpovědního tajemství, a to až k mučednictví. (str. 8–9) U nás je bezpochyby nejnámější ten, jehož socha zdobí nejeđen most – sv. Jan Nepomucký (svátek má 16. května). Ale nejsme jediná země na této planetě, která by měla mučedníka zpovědního tajemství... Odkud však tito svědci Božího milosrdenství načerpali sílu k mlčení o záležitostech, které jsou vyhrazeny kromě hříšníka pouze Pánu Bohu a tomu, kdo je nositelem onoho velkého daru být jeho nástrojem ve svaté zpovědi – knězi? Odpověď nám naznačuje dnešní první čtení. V něm čteme o ustanovení starších v církevních obcích: po modlitbě a postu, s doporučením jich Pánu. Tedy: modlitba, posty, naprostá odevzdání Pánu Bohu, až nadpřirozená touha být jeho dokonalým nástrojem... Podle toho se poznají praví Ježíšovi apoštolové. A podle jejich příkladu může každý ve svém osobním poslání na tomto světě (ne pravomoci) žít jako pravý Ježíšův učedník – já, ty, kdokoliv jiný...

Z těchto duchovních základů vycházela také bl. Antonie Mesinová, mučednice čistoty. (str. 4) Vidíme tak, že z milosti Boží se může stát jeho svědkem – a tím i svědkem víry – nejen zpovědník, kněz, ale i docela obyčejné děvče...

čili každý, kdo se jím touží stát a ví, že sílu k tomu najde v modlitbě, v upevnování lásky k Pánu Bohu – už bychom se jen opakovali... Pak, bude-li to Boží vůle, není takovému člověku zatěžko obětovat pro Boží lásku a šíření jeho království už zde na zemi i svůj život. Objevit však v sobě takovou sílu není samozřejmé a není to dáno každému – je to nezasloužená Boží milost. Žádá spolupráci, jde o celoživotní duchovní růst, jen ty počty let jsou u Pána Boha jiné než u člověka – někdy je to 15, jindy 50 či více let... Nemůže nás proto ani překvapit, když v jednom dopise sv. Františka Saleského čteme, že tak málo se staral o to, aby praktikoval ve svém životě všechny mu dosud známé mravní zásady a nauku o kříži – k čemuž došel dva roky před svou smrtí. (str. 5) Tak velký světec, a tak silná kající slova! Co bychom měli pak říci my, ubozí hříšníci? Máme se hodně co učit...

Zkusme začít intenzivnější modlitbou, častějšími posty, skutečně žitým zasvěcením Neposkrvněné, poutěmi – ostatně, kouzlo poutních míst spočívá také v tom, že zde každý nachází něco pro potřebu své duše (str. 10–12), avšak stojí to nějaké úsilí... A prosme v duchu odkazu bl. Alžběty Czacké Duchu Svatého o milost žít v přítomnosti Pána Ježíše ukřižovaného a o sílu dovolit Kristu proměňovat nás v sebe: tak i my se staneme účastnými na jeho zmrtvýchvstání!

Daniel Dehner

Jestliže tě pohled na dnešní svět naplňuje smutkem, je pro to jistě mnoho důvodů. Ale tento smutek se nesmí stát neplodným zdrojem malomyslnosti. Utiš své srdce a obrať jeho pozornost k Bohu. Právě proto, že on dobře ví, co tě tíží, chce ti dnes ukázat svá vznešená tajemství, která jsou klíčem k proměně světa. Apoštol Jan tě zve k sobě, aby tě přesvědčil, že to, o čem píše v závěru své knihy Zjevení, není jen útěcha pohledu na vzdálenou budoucnost, nýbrž aktuální projekt Božího království, o které je třeba usilovat již nyní a na jehož uskutečnění se máš ze všech sil aktivně podílet. Zdá se ti to obtížné, nebo dokonce nemožné? Za přispění Ducha Svatého se vrať do večera k Poslední večeři. Právě se u stolu uvolnilo jedno místo, protože zrádce už odešel. Využij tak příležitosti seznámit se s tajemstvím, v čem spočívá podstata *nového nebe*.

Ježíš ti chce odhalit zcela novou Boží tvář. Ačkoliv Bůh všechno, co dělá, dělá z čisté lásky, tuto lásku jako by překrývala oslňující záře jeho moci a velebnosti. Zjevoval se zatím v hořícím keři, ohnivém sloupu či vichru a hromu. Nyní se však Bůh zjevuje tak, že pokorně pokleká k člověku, aby mu umyl nohy. Kdysi sesílal manu a koroptve, ale dosud nikdy nedal svému lidu za pokrm své tělo. Napojil ho vodou, kterou vyvedl ze skály, nikoliv však svou krví. Stvořil svět a v něm všechno živé, ale nyní přichází čas, kdy vydá svůj vlastní život, aby ti, kteří svou vinou propadli smrti, *měli život a měli ho v hojnosti*. Mojžíš musel odložit obuv a zastříti svou tvář. Nyní však sedí Bůh se svými u jednoho stolu. Není to opravdové *nové nebe* a s ním dosud nepoznaná tvář Boha, jehož jméno se teprve nyní opravdu naplňuje – *Emanuel, Bůh s námi*? Už jen *krátký čas* a Boží Syn svým utrpením, smrtí a zmrtvýchvstáním zajistí a potvrdí příchod opravdu **nové doby**, kdy už Bůh nebude ohromovat svou nekonečnou mocí, ale svou **podmaňující láskou**, která si vynalezla nové, opravdu božské způsoby, jak *přebývat mezi lidmi*.

Je však současně zapotřebí, abys i ty změnil svůj způsob, jak přebývat s Bohem. Ježíš chce tebe i všechny lidi dobré vůle učinit svými spolupracovníky při přeměně světa na *novou zemi*. Ten způsob přítom není jiný, než jaký používá

Oslava Syna člověka

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali.

sám Bůh. Je jen zapotřebí, abychom jej od Boha převzali: *abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás*. To je obsah a smysl jeho *nového přikázání*. Ježíš nám ukládá lásku podle svého vzoru: musí to být láska tak opravdová, aby se stala přímo nápadným, charakteristickým znamením *nové země*.

Jak nás Ježíš *miloval*? Jeho láska je zcela jiná než ta, o které mluví svět. Ježíšova láska nepřichází jako odpověď na projevenou pozornost, příjemnost, přízeň, na vyznanou lásku. Ježíšova láska je dokonale vstřícná, vystupuje jako první, ničím nepodmíněná, nezištná nabídka, která chce svou dokonalou vlastní obětí připravit a uschopnit k lásce toho, kdo ještě vůbec nemiluje. Je to láska božsky přímo marnotratná, která je ochotna zasít třeba miliony zrnek v očekávání, že alespoň jedno padne do úrodné půdy, vzejde a přinese úrodu. Je to láska, která miluje až *do krajnosti*, láska, která miluje i ty, od kterých se nejen nedočká žádné odpovědi, ale naopak nepřátelství, protože pro opravdovou lásku je *blaženější dávat než brát*.

Právě takovou láskou se vyznačuje *Boží přebývání mezi lidmi*. Vstřícnost Boží lásky poznáváš z toho, že Pán sám v nejvyšší míře uskutečnil to, co žádá od nás. Miloval nás, ještě když jsme byli jeho nepřáteli, činil nám dobře, i když jsme ho nemilovali a uráželi. Kdyby si nás nemilující nezamiloval Bůh jako první, co by s námi bylo? Jak bychom mohli změnit svůj osud? Proto i pro nás je to jediná cesta, jak změnit svět. Jen láska, která se zaměřuje na to, co je nepřátelské, nemilující, studené, tvrdé a nevděčné, může zahrát, změnit kámen v maso, zapálit vyhaslý plamen, ukázat lidem *nové nebe*, novou Boží tvář, aby zatoužili po *nové zemi*.

Dej se Ježíši k dispozici jako nástroj jeho uzdravující lásky. Má-li tvoje láska uzdravovat, zaměř se na ty, kteří nejvíce potřebují uzdravení. To jsou ti, kteří se ti lidsky jeví jako nejméně láskyhodní, kteří nejenže nepřitahují, ale přímo odpuzují.

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 14,21b–27

Pavel a Barnabáš se vrátili do Lystry, Ikónia a do Antiochie. Utrvovali tam učedníky a povzbuzovali je, aby byli ve víře vytrvalí, protože do Božího království vejdem jen tehdy, když hodně vytrpíme. V jednotlivých církevních obcích jim po modlitbě a postu ustanovili starší a poručili je Pánu, v kterého uvěřili. Potom prošli Pisídií do Pamfýlie a hlásali slovo Páně v Perge. Pak odešli do Atálie. Odtamtud odpluli lodí do Antiochie, kde byli kdysi doporučení milosti Boží k dílu, které teď ukončili. Když tam přišli, svolali církevní obec a vypravovali, co všechno Bůh s nimi vykonal a jak otevřel bránu k víře pohanům.

2. čtení – Zj 21,1–5a

Já, Jan, spatřil jsem nová nebesa a novou zemi – dřívější nebesa a dřívější země zmizely, ani moře už není. A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha; bylo vystrojeno

Dokončení na str. 13

ji. Otevři se především právě tímto směrem. Rány nikdy nejsou krásné, příjemné, přitažlivé, a přece právě ony potřebují laskavou a něžnou ruku, která by je citlivě ošetřila. To, co ti u bližních připadá hrozné, cos dosud pokládal za dostatečný důvod, aby ses od nich odvrátil, anebo se dokonce proti nim zatvrdil, to je to, co čeká na hojivý obmaz tvé lásky. Začni se na ně usmívat nejdříve alespoň uvnitř svého srdce a pokračuj v tom, dokud ti porozumění nevstoupí do srdce. Neříkej, že je to nemožné. Vždyť to nejsi ty, kdo léčí. Jsi pouze nástroj Lásky. Je to Ježíš, koho máš přinášet zraněným a pošlapaným srdcím. Je-li ti z toho zpočátku smutno, je to proto, že i ty máš v sobě rány, které potřebují jeho lék. Dodej si odvahy. Lékař chce spolu s tvým bližním uzdravit i tebe. Nevyhýbej se tomu proto, že to nejdříve bolí. Nejvíce bolí bolest, které odporuješ. *Do Božího království vejdem jen tehdy, když hodně vytrpíme*. Pros Pána, aby tě naučil přijímat bolest tak, jak ji přijímal on, a poznáš, že bolest má i odvrácenou tvář. On sám *setře každou slzu z tvých očí*.

Bratr Amadeus

Blahoslavená Antonie Mesinová

„Antonie Mesinová, čistá a silná“ – tak zní nápis na kříži vztyčeném na místě, kde položila život při obraně panenství. Není možná tak známá jako jiné z dívek, které podstoupily smrt za podobných okolností, rozhodně je však hodna naší pozornosti a hlavně úcty a můžeme se k ní obracet s prosbou o přímluvu.

Sardinské Orgosolo vydalo 21. června 1919 mučednici čistoty. Jmenovala se Antonie Mesinová a byla druhou z desítky potomků Agostina a Grazie Mesinových. Žila vcelku obyčejným životem, chodila do školy, nevyhýbala se práci, měla přátelské vztahy se svými sousedy.

V něčem však byl Antoniin život přece jen neobyčejný – v tom, jak přistupovala k záležitostem víry. Za všechny postačí zmínka o tom, že už v dětství vstoupila do *Katolické akce*⁽¹⁾. V jejím vidění Katolická akce „pomáhá člověku být dobrý“. Přinejmenším v jejím případě se to projevovalo znamenitě – Antonie byla velmi aktivní mezi ženskou, potažmo dívčí částí tohoto hnutí, stejně jako v rámci orgosolské farnosti, snila též o budoucnosti v podobě pomáhání chudým a nemocným. Zároveň se starala o mladší sourozence a matku, kterou postihla vážná srdeční choroba. Spávala přitom na podlaze vedle její postele – nikoliv ovšem kvůli nedostatku lůžek v domě, ale proto, aby mohla kdykoliv matce přispět na pomoc, kdyby to bylo nutné i v noci.

Antonii oslovovala zvláště otázka čistoty, toto téma přicházelo na setkáních Katolické akce při různých přednáškách, debatách či homiliích na přetřes. V Itálii byla stále živá vzpomínka na Marii Gorettiovou, jedenáctiletou dívku, která za cenu smrti uhájila svou čistotu před chlípným vetřelcem. Antonie při jedné příležitosti – během rodinné debaty na toto téma – prohlásila, že by jednala stejně a raději by zemřela, než aby se poskvrnila proti šestému přikázání.

Přikázání čistoty výrazně aplikovala ve svém životě. Sardinská děvčata se v oněch dobách vyznačovala přísnou cudností v mravech, i v pohledech a gestech – Antonie vynikala i v tomto směru. Nikdo, ani její úhlavní nepřítel by ji nemohl obvinít z vyzývavého vystupování a koketování s muži. Když se třeba doslechla, že sousedé chválili její šaty, ve kterých šla v proce-

si, už je z pokory nechtěla nosit. Navíc byla milá, vlídná, velkorysá, poslušná a úslužná, „anděl ze skromnosti a poslušnosti“, jak uvedla později její matka. Přesto se našel jeden takový, který chtěl tento květ poslat. Stalo se to 17. května 1935.

Toho dne šla po ranní mši nakoupit. Netušila tehdy, že svatě přijímání, k němuž při bohoslužbě přistoupila, se jí stane viatikem. Protože matka byla stále nemocná, bylo na Antonií, aby vypracovala těsto na chleba. Když chtěla zatopit, zjistila, že nemá dostatek dříví k tomu, aby v peci chleba upekla. Musela pro ně tedy do lesa. Cestou se zastavila pro svou třináctiletou kamarádku Annu Castangiovou a požádala ji, aby šla do lesa s ní a pomohla jí.

Jak se tak ubíraly cestou, dostihl je jistý mladý muž – jednadvacetiletý příhrblý a kulhavý Giovanni Ignazio Catgiu. Nedlouho poté, co se na jednom rozcestí rozešli, zamířily dívky do obory a Catgiu se k nim vrátil. Zastal Antonií osamocenou, protože Anna sbírala dříví opodál, a začal ji bez jakýchkoli zábran obtěžovat. Antonie se proti tomu rázně ohradila, avšak mladík se na ni vrhl, aby ji povalil na zem. Ona jeho pokusům energicky odolávala a volala na pomoc Annu a v zoufalství rovněž svého otce. Anna se jí snažila pomoci, leč marně – její stále ještě dětské síly na jednadvacetiletého mladíka nestačily. Svou přítelkyni ubránit nemohla, proto s voláním o pomoc odběhla – v naději, že tím útočnicka odradí. Opět marně.

Antonie se násilníkovi mezitím vysmekla a utíkala pryč. Vzala to přes mýtinu, ale Catgiu ji se zcela zjevnými úmysly pronásledoval a navzdory své kulhavosti jí byl neustále v patách. Zničehonic pak popadl kámen, který ležel na zemi, doběhl Antonii a ze všech sil jí uhodil do hlavy. Sesula se na kolena, ale chtíčtem posedlému věřelci to nestačilo. Uchopil její nyní již téměř bezvládné tělo a odtáhl za husté křoví, kde se ještě jednou pokusil nebohou dív-

ku znásilnit, ale ta se vzdor slábnoucím silám ubránila. Proto ji jako smyslů zbavený začal mlátit dalším kamenem do hlavy v úmyslu zabit ji, aby proti němu nemohla svědčit. Jedna z ran byla smrtelná a vrah se šel po svém hrůzném činu chladnokrevně umýt do potoka. Doma se pak pokusil vyprat si oblečení, ale protože krvavé skvrny nešlo smýt, pokopal si oděv volskou krví, aby tak zakryl stopy.

Když se Anna na místo činu vrátila s četníky, našli Antonií v tratolišti krve bez známek života – s podrápaným krkem a obličejem, v němž byly rovněž silné pohmožděniny od utržených ran. Při pitvě se patolog dopočítal až 74 úderů tupým předmětem... Panenství zemřelo bylo ovšem nedotčeno! Catgiu byl posléze zatčen a odsouzen k smrti – poprava se konala 5. srpna 1938. Předtím ještě přijal všechny svátosti...

Antonie Mesinová byla pochována v běžném hrobě na místním hřbitově při pohřbu vpravdě velkolepém. Na místě onoho nešťastného incidentu vztyčili sousedé kříž s nápisem: „Antonie Mesinová, čistá a silná.“ Ještě měsíc po 17. květnu našli v trávě pár Antoniiných zubů. Nicméně čtyři roky po Antoniině násilné smrti byly její tělesné pozůstatky z iniciativy jedné z aktivních členek Katolické akce, Armidy Barelliové, exhumovány, přemístěny do nové rakve a uloženy v hrobu s novým pomníkem. Ještě jednou ale Antoniiny ostatky doznaly vyzvednutí, a to v roce 1983, aby byly přeneseny do krypty orgosolského farního chrámu a oděny do svatebních šatů. Beatifikační proces této dívky stihl ještě zahájit papež Jan Pavel I. Dne 4. října 1987 pak zaznělo Antoniino jméno z úst papeže Jana Pavla II. na Svatopetrském náměstí v Římě při blahorečení té, jež podle hlasu církve zemřela „in defensum castitatis“, tj. „při hájení čistoty“.

Dovětek: Podle svědků Antonie svůj konec předvíдалa. Pár dní předtím vyzvala své dvě družky, aby společně poklekly před křížem stojícím u kostela a pomodlily se, neboť jednoho dne bude nahore na kopci vztyčen kříž další, „který bude můj“.

Poznámky:

⁽¹⁾ Jednalo se o hnutí, jehož podstatou byl církví schválený a organizovaný laický apoštolát pod vedením kněží a biskupů, kdy se laici aktivně podíleli na budování a šíření Božího království.

Z dopisů sv. Františka Saleského sv. Janě Františce de Chantal (14)

354. Matce de Chantal, v Paříži - III. - č. 1652 - str. 238

Obsah:

Osobní zprávy: osvětlení o evangelních mravních zásadách a o lidské rozvážnosti. Pan de Boisy u dvora. To, co je třeba řešit, a zdraví paní de la Fléchère.

Annecky, duben-květen 1620

Co Vám řeknu? Nic jiného, nejdražší Matko, než to, že se mi zdá, že moje duše je trochu pevněji stabilizovaná v nadě-

ji, kterou měla, že se jednou bude moci těšit z ovoce smrti a vzkříšení našeho Pána. A zdá se mi, že Pán během dnů Svátého týdne a v následujících dnech až do toho dnešního dne mi dal jasněji a mile-

ji jako nikdy předtím pochopit, ale s jistotou a rozumovou útěchou celou ve vrcholném bodě ducha, posvátné principy a především evangelní mravní zásady. Neumím si opravdu vysvětlit, jak je to možné, že i když jsem měl vždycky v tak veliké úctě tyto mravní zásady a nauku o kříži, že tak málo jsem se staral o to, abych je praktikoval.

Ó má nejdražší Matko, kdybych se vrátil do světa s pocity, které teď mám, domnívám se, že veškerá rozvážnost podle těla a podle dětí tohoto století by mne nemohla zvíkat v mém hlubokém přesvědčení, že tato rozvážnost je opravdový přelud a pravá pošetilost. [...]

369. Matce de Chantal, v Paříži - III. - č. 1809 - str. 510

Obsah:

Odevzdání se v bolesti. Zprávy týkající se zdraví světce, který se zabývá Pravidly pro Institut.

Annecky, koncem května 1621

Nejdražší Matko, v dopise tohoto dobrého otce naleznete vysvětlení o bolesti, která mne trochu

zarmoutila. Protože mě však ta zvěst zasáhla v situaci plného odevzdání se do vedení nejsvětější Prozřetelnosti, neudělal jsem nic jiného, než že jsem řekl ve svém srdci: Ano, nebeský Otče, protože taková

je tvoje vůle.⁽¹⁾ Toto ráno, při prvním probuzení, jsem měl náhle zřejmý pocit, že musím žít cele podle ducha víry v nejvyšším bodu své duše. Tak navzdory tomu, co může zakoušet má duše a mé srdce, chci to, co bude chtít Bůh, a to, co bude k jeho větší službě, bez výhrady jak pociťové, anebo duchovní útěchy. Prosím Boha, aby nikdy nedovolil, že bych svá rozhodnutí změnil. [...]

372. Matce de Chantal, v Paříži - III. - č. 1833 - str. 547

Obsah:

1. Plně spočinout a být k dispozici Boží Prozřetelnosti. 2. Žádný spěch v zanechání Paříže. 3. Rozpory ohledně officia, které se modlí sestry Navštívení. 4. Rada z Říma. 5. Plán pro dobrý klášter.

Annecky, 24. srpna 1621

1. Ach můj Bože, moje drahá Matko, jak jen jsem byl toto ráno šťastný, když

jsem pochopil, že Bůh je tak veliký, že je skoro nemožné jen si představit jeho velikost! Protože však bych ho nijak nemohl zvelebit, ani zvětšit jeho velikost,

alespoň chci všem lidem hlásat jeho velikost a nesmírnost.⁽²⁾

Mezitím laskavě ukryjme naši malost v té jeho velikosti a tak jako kuřátko, když je celé přikryto křídly své matky, žije v jistotě a v teple, nechme odpočívat naše srdce pod milou a láskyplnou Prozřetelností našeho Pána a schovíme se v teple pod jeho svatou ochranou.⁽³⁾

Měl jsem mnohé jiné dobré myšlenky, ale spíše na způsob ponoření srdce do věčnosti a do Věčného, než na způsob rozmluvy. [...]

(Pokračování)

Sestavovatel a překladatel:

paní Jiřina Giusio a don Jan Ihnát, SDB.

Dopisy svatého Františka Saleského

svaté Janě de Chantal. 2020

(Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ Srov. Mt 11,26.

⁽²⁾ Srov. Ž 71,15.

⁽³⁾ Srov. Ž 17,8; 61,5; 91,1.

MARIÁNSKÝ OKRUH SLOVENSKEM - Turzovka, Litmanová, Levoča a odpočinek v termálních lázních Vrbov

Zveme vás na oblíbený poutní zájezd, během něhož navštívíme tři známá poutní místa Slovenska - Turzovku (Živčákovou), Litmanovou a Levoču. Na programu bude také odpočinek v příjemných termálních lázních Vrbov. Termín zájezdu je **15.-19. 6. 2022**.

POBYT PRO PRARODIČE S VNOUČATY V KRKONOŠÍCH

Zveme na tradiční pobyt pro prarodiče s vnučaty a třígenerační pobyt (pro prarodiče, rodiče a děti), který se uskuteční v příjemném prostředí penzionu Marianum v Janských Lázních. Akce proběhne v termínu **20.-27. 8. 2022**.

Přihlášky a informace: Diecézní centrum pro seniory, Velké nám. 32, 500 03 Hradec Králové • telefon: 495 063 661, mobil: 737 215 328 nebo 734 435 360 • e-mail: dcs@bihk.cz • web: www.dcskh.cz nebo www.simeon.cz.

„To nejdůležitější je očím neviditelné“ – blahoslavená matka Alžběta Czacká

V dnešním světě panující kult obrazu, vizuálních technologií a krásy výlučně fyzické paradoxně omezuje naše nazírání a činí nás slepými pro svět duchovní. Proto dnes tak velice uchvacuje hlubina postoje bl. matky Alžběty Czacké, pro níž se veliké postižení, jakým byla ztráta zraku, stalo darem, který dokázala využít na cestě ke svatosti.

Růžena Marie Czacká (pozdější matka Alžběta Růžena) přichází na svět 22. října 1876 v Bílé Cerekvi (dnes na Ukrajině) v polské aristokratické rodině. Je nejmladší dcerou Felixe a Žofie Ledóchowských. Její strýc je kardinálem a osobním sekretářem papeže Pia IX.

V šesti letech se Růžena s rodiči stěhuje do Varšavy. Rodiče dívky se starají o její náboženské výchování a všestranné vzdělání. Jejich úsilí přináší očekávané plody: Růžena se velmi rychle rozvíjí – duchovně, jakož i intelektuálně. Díky své moudré a náročné babičce už v šesti letech plyně čte duchovní knihy, např. *O následování Krista*. Už tehdy rozvíjí umění vnitřní modlitby a kontemplace, zná také mnoho modliteb – mj. ustavičnou modlitbu sv. Antonína. Po letech vyzná: „Myslela jsem si, že to tak musí být, a to mě naučilo stálé modlitbě.“ (E. Czacka, *Notatki*, s. 78). V domě Czackých vládne kult Eucharistie. „Dokonce i vzpurní Růženin bratři se dennodenně před výukou účastnili mše svaté.“ (J. Stabińska, *Matka Elżbieta Czacka*, s. 31) Růženin otec častěji, než bylo tehdy zvykem, přijímá svaté přijímání a dává na mše svaté.

Růžena je zdatné dítě. Zná čtyři cizí jazyky, má hudební nadání, hraje na piano a ráda tančí. Má však zdravotní problémy. Od dětství trpí krátkozrakostí. Přilíší se o to nestará a snaží se žít, jako by nebyl žádný problém. Po čase se víc a více noří do modlitby, spojujíc odevzdanost do Boží prozřetelnosti se ctností trpělivosti.

Drama a pokorení

Píše se rok 1894. Růžena má 18 let a navzdory pokročilé vadě zraku je aktivní fyzicky. Cvičí se v jízdě na koni, ačkoliv má těžkosti s odhadem vzdálenosti od překážek. Důsledkem je několik pádů z koně. Poslední pád vedl k odchlípení sítnice u obou očí. Po čtyřech letech bezvledného léčení došlo u Růženy k úplné

ztrátě zraku. Rodina Czackých propadá zoufalství... Dům dosud stále otevřený se uzavírá před návštěvami. Růženina slepota se pro rodinu stává nepřijatelným pokračením. Sama osleplá rychle pochopí,

*Beatifikační portrét
matky Alžběty Růženy Czacké*

že může počítat jenom se sebou. „Musí se stát oporou pro své rodiče, pro své blízké, kteří nedokážou pochopit a přijmout to, co se stalo.“ (E. R. Czacka, S. Wyszyński, *Listy*, s. 8). Nejdříve však sama musí přijmout svůj kříž.

Nová cesta

Po ztrátě zraku začíná Růžena hledat nové možnosti rozvoje. Nechce být kvůli svému postižení odkázána na milost druhých a být zátěží pro své blízké. Dívka sdílí názor svého očního lékaře – dr. Boleslava Gepnera – který tvrdí, že „vzhledem k intelektu nevidomý nestojí níž než vidoucí. Bystrostí a jasností úsudku, schopností abstrakce, exaktností rozumových úvah (...) se plně vyrovnává stejným funkcím u vidoucího.“ (E. Czacka, *O nevidomých*, s. 163)

Navzdory těžkému postižení nepřestává Růžena vést aktivní způsob života.

A navíc můžeme mít dojem, že její činnost se stává ještě intenzivnější. Růžena objevuje, že na svoji nemoc může hledět ne jako na omezení, ale jako na dar, který paradoxně může být inspirující: může člověku dát nové možnosti rozvoje a může být využitý pro větší dobro. Ve svém utrpení odhaluje také povolání věnovat svůj život jiným nevidomým. Není to ale snadný úkol. Její nevidomí současníci nebo osoby s částečnou ztrátou zraku žijí ve veliké bídě. Jenom malý počet z nich může počítat s nějakou péčí.

Růžena touží rozšířit svoje vědomosti o vzdělání nevidomých osob a o dění tyflogickém (tyflogologie je věda o nevidomých a jejich společenském uplatnění). S tímto zaměřením se již po deset let vzdělávají mj. ve Francii, v Belgii, v Rakousku, Švýcarsku a Německu. Učí se Braillovu písmu. Čte v něm odbornou literaturu, ze které se dozvídá o metodách školení a možnostech zaměstnání nevidomých. Naučila se také psát na psacím stroji.

Apoštolka nevidomých

Kolem roku 1908 začíná Růžena navštěvovat nevidomé v jejich domech a v nemocnicích. Navazuje s nimi kontakty, učí je abecedu a podporuje finančně za pomocí prostředků získaných ze sbírek. Nechce ale být filantropem jenom na krátký čas. Uvažuje dlouhodobě. Touží stvořit dílo, které přetrvá léta. Zakládá útulek pro nevidomé dívky a následně fundaci, jejímž cílem je pečovat o nevidomé starší ženy a učit práci nevidomé muže. „Snaží se přesvědčit skeptiky, že nevidomí s poskytnutím odpovídající péče se osamostatní a budou užiteční pro společnost.“ (D. Mazur, *Matka Elżbieta Róża Czacka*, s. 11) Tyto ideje propaguje ve stanovách, které rediguje pro *Sdružení péče o nevidomé*, jí založené. Díky této instituci ve Varšavě v letech 1911–1914 vzniká postupně opatrovna pro nevidomé děti, základní škola, dílny a knihovna s knihami v Braillově písmě.

Díky obětování se nevidomým je Růžena ještě víc zakořeněna v modlitbě. Ve svém díle touží spojit dva aspekty: společenský a náboženský. Po letech napíše: „Toužila jsem dát druhým nevidomým štěstí víry, které vděčím za přijetí slepoty s odevzdaností sebe do vůle Boží, a chtěla jsem je pozvednout z jejich nicnedělání k užitečnému životu skrze práci.“ (E. Czacka, *Historia i zarys organizacyjny Dzieła Lasek z okazji jego XXV-lecia*).

Duchovní oprostění

V roce 1909 umírá Růženin otec. Je to pro ni velmi těžký prožitek. Další zkouškou je vypuknutí 1. světové války. Válečná dění kříží Růženiny plány a její pobyt u bratra na Volyni se z tří týdnů protáhne na tři roky. Následně, jako volyňský vysídlelec, se dostává do Žitomiru. Pro Czackou je to období duchovních hledání, reflexí spojených s přijatou aktivitou a ještě větším duchovně motivovaným ochuzením. Začíná vést život naplněný bídou a umrtvováním. Rozhoduje se vstoupit do noviciátu III. řádu sv. Františka. Krátce nato obléká františkánský hábit a 15. srpna 1917 skládá věčné sliby. Přijímá řeholní jméno Alžběta. Po válce se vrací do hlavního města. Jenomže členové *Sdružení péče o nevidomé* přijímají s nevolí zprávu o jejím vstupu do řehole. Pro Růženu, od té doby sestru Alžbětu, začíná nová etapa jejího života. Díla, kterým dává počátek, povstávají v bolestech, protože „jen to zno, které odumře, přináší hojnost úrody“ (srov. Jan 12,24).

Nová kongregace

V duši sestry Alžběty dozrává myšlenka na založení nové řehole – *Kongregace sester františkánek služebnic Kříže*. Czacká získává biskupův souhlas a v listopadu roku 1918 do své kongregace přijímá prvních 12 kandidátek. V roce 1922 kardinál Kakowski potvrzuje dekret ustanovující nové shromáždění a na první kapitule sestra Alžběta oficiálně dostává titul generální představené.

Matka Alžběta charakterizuje poslání nové řehole takto: „Hlavním cílem je vynahrazování Pánu Ježíši za duchovní slepotu lidí.“ Matka Czacká od té doby začíná klást větší váhu na působení zaměřené na osoby „nevidomé“ v duši, protože duchovní slepota je mnohem horší

a závažnější než ta fyzická, a člověk žijící v takové temnotě nedokáže nalézt ve své duši záblesk pravdy – ani o sobě, ani o Bohu. Matka Alžběta píše, že „nevidomí, nesoucí s odevzdaností do Boží vůle kříž svého postižení, mají být apoštoly mezi vidoucími, duchovně slepými, neznajícími Boha a od něj vzdálenými pro skutek nevěry a hříchu“ (A. Czacka, *Dyrektorium*, s. 151).

Manželka polského prezidenta, Marie Wojciechowská, s matkou Czackou na základní škole pro nevidomé na Polní ulici ve Varšavě, rok 1923

V roce 1920 matce Czacké diagnostikovali rakovinu. Ještě před operací řeholnice skládá soukromý slib odevzdání se Bohu k výlučné a úplné službě jako celopalná oběť a odřiká se všeho, co neslouží chvále Boží; a slibuje s radostí nést všechny kříže. Operace se zdařila. Krátce nato se ale objevují srůsty. Následující utrpení prohlubují její důvěru v Pannu Marii. Dne 8. ledna 1921 skládá matka Alžběta další slib: obětuje se Panně Marii a prosí ji, aby byla Matkou a Ochránkyní nejenom pro ni, ale i pro celé společenství.

Dílo Lasek

V roce 1922 matka Czacká obdržela nevelký kousek půdy v Laskách u Varšavy. V rychlém tempu tam vzniká zařízení pro nevidomé a také mateřinec, kde je umístěn noviciát kongregace a kde bydlí matka Alžběta. Jsou sem také přemístěna zařízení *Sdružení péče o nevidomé*. Postupně tam vzniká i dům pro rekolekce. Objekt je také rozšířen o *Knihovnu náboženského vědění* a o vydavatelství, které tiskne vlastní list. Ve sděleném učení pro sestry věnuje matka Czacká pozornost poslušnosti Božímu právu a v důsledku představeným, jakož i v konečném plnění Boží vůle. Rediguje také nejrůznější práce z oboru tyflogologie, a také v Braillo-

vu písmu uplatňuje zásady polské fonetiky. Ve výchově nevidomého dítěte klade důraz na jeho všestranný osobní rozvoj.

Neobvyklé hrdinství

Je rok 1939. Začíná další válka. Během bombardování Varšavy je matka Czacká zraněna. Má zlomené předloktí a pohmožděné oko. Při operaci prováděné teprve po několika dnech je jí bez umrtvení vyňata oční bulva. Řeholnice však neztrácí energii. Vrací se do Lasek. Na konferencích vyhlašovaných v té době se zaměřuje na lásku k Bohu i k bližnímu – především k nepřítelům. Proto se v Laskách dostává pomoci každému – i německým vojákům. Krátce před propuknutím varšavského povstání matka Czacká organizuje v jednom z internátů nemocnici pro povstalce. Už od roku 1942 s ní spolupracuje jeden tehdy ještě málo známý kněz blízkého seskupení Zemské armády – budoucí primas Polska – P. Stefan Wyszyński. Po letech „Primas tisíciletí“ přizná: „Hleděl jsem tehdy na Matku a přemýšlel jsem, odkud se v té ženě bere (...) taková odvaha, že vystavuje dílo [Lasek – pozn. autora] nejrůznějšímu nebezpečí spojenému s aktivní angažovaností v povstání. Nebyla to totiž jenom nemocnice (...), bylo zde i zásobovací centrum i spojovatelky i civilní nemocnice (...). [Matka] věděla, že je potřeba ukázat mužný postoj (...). Byli jsme zde v neustálém ohrožení, (...) a Matka pro nás všechny byla zdrojem pokoje, vyrovnanosti a připravenosti sloužit.“ (cit. v: D. Mazur, *Matka Elżbieta Róża Czacka*, s. 23)

Duchovní závěť

Po válce matka Czacká pokračuje ve svém působení. V té době rediguje konstituce kongregace. Práci nad duchovním zaměřením řehole přerušuje mozková mrtvice, po které představená trpí poruchami paměti a koncentrace. Nemoc pomalu postupuje. Matka Alžběta odchází k Pánu 15. května 1961, po dvoutýdenní agónii. Už tři měsíce po její smrti je na její přímluvu uzdravena jedna z jejích spolusester nemocná rakovinou. Cestu k beatifikaci zakladatelky Lasek ale otevřel jiný neobvyklý zázrak uzdravení na její přímluvu, týkající se sedmileté dívky, která 29. srpna 2010 utrpěla při havárii těžký úraz obličejové části lebky a upadla

do hlubokého bezvědomí. Z iniciativy dívčiny tety – sestry z kongregace založené matkou Czackou – začali nověnu za uzdravení na přímluvu matky Alžběty. K modlitbě se přidala nejenom rodina nemocné, ale i celá řeholní kongregace. Po dvou týdnech se dostavilo neočekávané a trvalé zlepšení dívčina zdravotního stavu. Po čase se jí vrátily všechny síly. Od doby, kdy matka Alžběta zemřela, mnoho osob na její přímluvu obdrželo milost uzdravení nebo uspokojivého vyřešení problematických záležitostí.

Ve svých zápiscích zanechala matka Alžběta vlastní duchovní závěť: „Žiji (...) v přítomnosti Pána Ježíše ukřížovaného. (...) Vidím ho očima duše uprostřed lidstva. Prýští z něho krev na celý svět. Plyne moc jeho Božství, ale lidé to nevidí, neuvědomují si, (...) že Pán Ježíš je stále přítomný mezi námi (...). Je třeba nechávat se proniknout tím Božstvím. Je třeba nechat se proniknout tou Krví. (...) Obětovat jí Bohu za sebe i za celé lidstvo.“ (E. Czacka, *Notatki*, s. 236–238) „Pán Ježíš ve Svatém přijímání nás proměňuje v sebe. Čím více se mu odevzdá-

*Biskup Stefan Wyszyński,
matka Czacká a Marie Okońska
v Laskách, 24. září 1946*

váme, čím víc po něm toužíme, čím víc ho milujeme (...), tím plněji nás proměňuje v sebe. Tehdy bude všechny povinnosti plnit on skrze nás.“ (E. Czacka, *Dyrektorium*, s. 209)

Pro nejednoho člověka žijícího v dnešním světě by se ztráta zraku jevila zcela jistě jako nepředstavitelné utrpení, ale také jako postižení zbavující ho smyslu života a naděje. Jenomže život každého člověka

– zdravého, nemocného nebo postiženého – má svůj hluboký smysl a v Božích očích má obrovskou hodnotu – hodnotu poměřovanou velikostí spásné oběti Kristovy. Ztráta zraku matce Czacké umožnila objevit neobyčejně důležitou životní pravdu, že utrpení prožívané ve sjednocení s Kristem, čili spojování vlastního kříže s jeho křížem se stává cestou dozrání k lásce a má nekonečnou hodnotu, poněvadž dává možnost podílet se spolu s Kristem na díle spásy světa. Blahoslavená matka Alžběta porozuměla, že pokorné přijetí pozemských utrpení a odevzdání se ve všem Boží vůli představuje cestu vedoucí do věčné radosti v nebi. Dokázala vnímat svoji slepotu jako dar od Boha, který jí dovolil spatřit to, co je z čistě lidského hlediska neviditelné. Její pohled na svět a na druhého člověka nebyl omezen slepotou. Naopak – ona viděla mnohem víc a hlouběji, protože, jak říkala: „To nejdůležitější je očím neviditelné.“

*Z Miłujcie się! 4/2021
přeložila -vv-
(Redakčně upraveno)*

Mučedníci zpovědního tajemství

Pro kněze je nesmírně velkou milostí vysluhovat svátost smíření, poskytovat útěchu a udělovat rozhřešení, ale to, co slyší, ho v každém případě zavazuje k přísné mlčenlivosti – a to i tehdy, kdyby šlo o nejtěžší zločiny. Výjimky zde neexistují! Důvod je velmi prostý: Kněz při svaté zpovědi zastupuje Boha a hned v tom okamžiku, kdy penitentovi udělí v Ježíšově jménu rozhřešení, je litovaná vina v Božích očích vymazána. Již neexistuje! Zpovědní tajemství, které se nazývá také „svátostnou pečeti“, navíc poskytuje člověku, který se zpovídá, ochranný „prostor“, a tím i vnitřní svobodu, aby bez přikrašlování uznal vinu a odevzdal ji Bohu.

Věrnost zpovědnímu tajemství může být pro kněze velmi náročná, zvláště tehdy, když je vystaven tlaku ze strany státu či vrchnosti. Mnohé zpovědníky přišlo zachování zpovědního tajemství draho – za bezbožných systémů, jakými byl národní socialismus či komunismus. Tento zápas však přetrvává již staletí.

Svatý Jan Nepomucký (okolo 1340–1393)

Určitě je každému dobře znám světec, jehož socha stojí na mnoha mostech a jenž je patronem zpovědního tajemství – Jan Nepomucký. Po svém kněžském svěcení v roce 1380 studoval církevní právo a svá studia zakončil doktorátem. V roce 1389 pražský arcibiskup Jan z Jenštejna jmenoval uznávaného teologa a právníka za svého generálního vikáře. Arcibiskup se nacházel v těžké pozici, protože král Vác-

lav IV., známý svojí loveckou vášní a pijáctvím, měl velkou touhu po moci a do vlastní pravomoci chtěl převzít i předávání církevních úřadů a jmenování biskupů. Docházelo tedy opakovaně k bouřlivým výměnám názorů mezi ním jako světským představitelem moci a arcibiskupem zastupujícím církevní vrchnost.

Navíc bylo pro krále Václava trnem v oku, že si královna za svého duchovního vůdce vybrala P. Jana Nepomuckého. Jaká tajemství mu jen ve zpovědi vyjevuje? A tak králi, toužícímu po moci, přišel církevně-politický spor právě vhod. Žádal Jana Nepomuckého, aby mu sdělil, k čemu se jeho manželka ve zpovědi přiznala. Kněz se však nepodvolil. Ve svém hněvu dal král Václav Jana Nepomuckého uvěznit a mučit. Nato dal král znetvořené tělo kněze shodit z Karlova mostu do Vltavy a utopit ho. Ve středověku to byl běžný způsob trestu smrti pro duchovenstvo. Zázračným způsobem však voda vyplavila mrtvé tělo na břeh a lid začal tohoto odvážného kněze uctívat jako

svěťce. Vyprávělo se, jak z nebe tento světec velmi pomáhá a jeho účta se rychle rozšířila i za hranice Čech.

Jelikož se daná skutečnost, že král Václav nutil Jana Nepomuckého prozradit zpovědní tajemství, nedá historicky nesporně dokázat, někteří historici pochybují o její autentičnosti. Avšak zázrak neporušeného jazyka sv. Jana Nepomuckého hovoří ve prospěch této skutečnosti. V dubnu roku 1719, tedy 326 (!) let po světcově smrti byl v přítomnosti pěti lékařů otevřen jeho hrob. Tehdy 54letý lékař Joannes Carolus Puchman vydal následující svědectví:

„Hlava byla zdánlivě navenek zcela neporušená; čelisti – horní a spodní – byly zuby z obou stran tak silně semknuty, že by se přes ně nedala provléct ani nejtenčí nitka. Když se vyjmula spodní čelist, viděl jsem, že vevnitř byla zemina, která vypadla z lebky, a viděl jsem, jak spolu se zeminou vypadla substance zvláštního druhu, která byla měkká, ochablá, kyprá a houbovitá, takže jsem jen mohl usoudit, že je to skutečně jazyk; a to především také proto, neboť jsem u kořene této substance zpozoroval čtyři výběžky, které – jak jsem zjistil – nemohly být ničím jiným než čtyřmi úponovými svaly. Vpředu byla daná substance odpovídajícím způsobem zašpičatělá, jak bývá jazyk, ve středu širší; její barva byla načervenalá, jak to bývá u jazyka.“

Neporušenost jazyka shodně potvrzují další čtyři lékaři a tři svědkové.

Tímto zázrakem Bůh potvrdil velký význam zpovědního tajemství. Mučednictví sv. Jana Nepomuckého má jako pomník navždy připomínat, že nesmí existovat žádný důvod, který by mohl ospravedlnit porušení svátostné pečeti zpovědního tajemství.

Don Mateo Correa Magallanes (1866–1927)

Papež Jan Pavel II. blahorečil 22. listopadu 1992 dona Matea Correu Magallanese jako mučedníka zpovědního tajemství a 21. května 2000 ho prohlásil za svatého. Don Mateo byl v roce 1927 během přetrvávajícího pronásledování církve v Mexiku uvězněn proticírkevní vládou za to, že jedné nemocné ženě udělil svátost pomazání nemocných. Byl obviněn z toho, že patří k tzv. *cristeros*, kato-

lickým mužům a ženám, kteří se bránili proti pronásledování církve za vlády mexického prezidenta Plutarca Eliase Callese. Generál Eulogio Ortiz žádal 2. února 1927 kněze Correa, aby vyzpovídal několik uvězněných členů *cristeros*. Co bylo důvodem tohoto zdánlivě humánního gesta ze strany mocnářů nepřátelsky naladěných vůči křesťanům, se mělo ukázat již brzy. Generál Ortiz totiž požadoval od dona Matea, aby mu prozradil, z čeho se odsouzení zajatci zpovídali. Zpovědník však v žádném případě nebyl ochoten podat jakékoliv informace. Nato přiložil generál knězi k hlavě zbraň, aby ho donutil k výpovědi, ale ani to nepomohlo. Don Mateo zůstal věrný a nadále odmítal porušit zpovědní tajemství. Nezlomného kněze tedy 6. února 1927 za svítání přivedli do blízkosti hřbitova na okraji města Durango, kde ho generál Ortiz výstřelem do hlavy vlastnoručně popravil.

P. Pedro Marieluz Garcés (1780–1825)

Peruánský řeholník P. Pedro Marieluz Garcés byl synem majetných rodičů. Jako 16letý se rozhodl vstoupit ke kamiliánům a jako 18letý složil řeholní sliby. Až do svého kněžského svěcení žil v klášteře v Limě, pak mu svěřili farnost.

Když roku 1825 vtáhli do Limy chilsko-argentinské jednotky s cílem osvobodit Peru od okolní nadvlády Španělů, 41letý P. Pedro se postavil na stranu španělského vicekrále a byl jmenován vojenským kaplanem královské gardy. Se španělskými vojáky zažil vítězství i porážky, až po konečnou porážku 9. prosince 1824 v bitvě u Ayacucho. Španělský vicekrál kapituloval, avšak skupina španělských vojáků pod vedením Rodila y Campilly, která se nechtěla vzdát, se stáhla do pevnosti *Fortaleza del Real Felipe* v zátocě u města Callao.

V naději na pomoc ze strany Španělska bránil generálporučík Rodil dlouhé měsíce španělskou baštu v Jižní Americe. Způsob jeho velení byl velice krutý, a tím si vysloužil pověst nemilosrdného tyрана. P. Marieluz se (jako duchovní pevnosti) nacházel mezi obklíčenými. Jelikož vojáci velmi trpěli, šířily se nálady nepokojů a vzpoury. Po roce okupace došlo v září 1825 v pevnosti ke spiknutí důstojníků. Generálporučík Rodil spiknutí odhalil a hned nato dal 13 podezříváných důstojníků uvěznit. Ačkoliv popírali jakékoliv spiknutí, generál nařídil jejich popravu. Pouze P. Marieluz mohl vejít k vězňům, aby je vyzpovídal a připravil na smrt. Potom byli zastřeleni. Protože měl generál pochybnosti, zda odhalil všechny vzbouřence, žádal od P. Marieluze „ve jménu krále“, aby prozradil, s čím se mu popravení ve zpovědi svěřili. Vojenský kaplan žádost kategoricky odmítl a odvolal se přítom na zpovědní tajemství. Generál Rodil kněze obvinil, že jeho mlčení je zradou vůči králi, vlasti a i vůči němu jako představenému, a knězi vyhrožoval. Avšak ten rozhodně odpověděl: „Já jsem věrný králi, vlajce a svým představeným, ale nikdo nemá právo ode mne žádat, abych zradil Boha. V této věci nemohu poslechnout.“

Nato generál rozkázal čtyřem ozbrojeným vojákům, aby namířili své nabitě zbraně na kněze, jemu přikázal kleknout si a řval na něho: „Ve jménu krále tě naposledy žádám: Mluv!“ Řeholník vyrovnaný a klidný odpověděl: „Ve jménu Božím – nemohu mluvit.“ Pár vteřin nato zemřel jako mučedník zpovědního tajemství, usmrcen kulkami vojáků.

*Z Vítězstvo Srdca 141/2021
přežil a upravil -dd-*

Zelená hora - číst v odkazech a symbolech

Lidé komunikují pomocí slov, kostely k nám promlouvají skrze symboly. Naši předkové, kteří je stavěli, do nich vetknuli informace a nezřídka i tajemství související s naší vírou. Pochopitelně podněcují lidskou touhu po záhadách, ale především věčně zachovávají fakt, že vepsané do církevních staveb tu zůstane napořád a bude promlouvat ke generacím příštím. S odkazem, že vše týkající se Boha je trvalé.

Do Žďáru

V každém křesťanském kostele můžeme nacházet řadu odkazů na biblické motivy anebo symbolů připomínajících Boží podstatu. Pokud bychom pak hledali jeden z chrámů, který je množstvím těchto motivů vyhlášený, nabízí se nám cesta na Vysočinu.

Zamiřme do města Žďár nad Sázavou ležícího v Českomoravské vrchovině a sloužícího jako domov pro přibližně 20 000 obyvatel. A do areálu poutního místa, které se nad ním tyčí jako ztělesnění krásy, dokonalosti a také symboliky.

Zelená hora je všeobecně známé poutní místo, stejně jako souvislost místa se sv. Janem Nepomuckým a slavným barokním architektem Janem Blažejem Santinim-Aichlem.

Co se týče patrona zpovědního tajemství, kořeny spojení se Žďárem nad Sázavou hledáme již dříve, ve 13. století, více než 450 let před dostavěním areálu na Zelené hoře. Roku 1252 byl založen žďárský klášter, nesoucí pojmenování Studnice Blahoslavené Panny Marie. K němu se vztahuje tato pověst: Jeho zakladatel Boček z Obřan chtěl postavit kostel, a to na místě, kde byla skála. Jedné noci měl sen, v němž se mu zjevila Panna Maria a řekla mu, aby nechal ve zmiňované skále vyhloubit studnu. On tak později učinil a v hloubce 32 metrů objevil křišťálově čistou vodu. Ta se později začala vyznačovat léčivými účinky, které pocítil sám její objevitel, uzdravila ho totiž z jisté nemoci.

Z vděčnosti přímo nad studnou nechal postavit kapli, kousek od ní kostel a nakonec i klášter. Ten v dnešních dnech již nefunguje, nicméně od jeho počátku ho obýval řád cisterciáků, kteří přišli z Pomuku (dnešního Nepomuku), pozdějšího rodiště sv. Jana Nepomuckého.

Tento světec žil ve století následujícím (narozen okolo roku 1340 a zemřel 20. března 1393). Úcta k němu, podporovaná legendami, dosáhla vrcholu až ve

20. letech 18. století - čili v době, kdy byl kanonizován a kdy také ze spojení jeho odkazu a žďárského kláštera vznikl slavný poutní areál na Zelené hoře. A to nejen zásluhou architekta Santiniho, ale především opata žďárského kláštera Václava Vejmluvy.

Zapomenutá dřívka

Bez Jana Blažeje Santiniho by poutní místo na Zelené hoře nemělo slavnou podobu, bez Václava Vejmluvy by ovšem s velkou pravděpodobností vůbec neexistovalo.

Narodil se 19. září 1670 v rodině pivovarského sládky. Do cisterciáckého kláštera ve Žďáru vstoupil roku 1689. Během noviciátu se potýkal s jednou nepřijemností, která dokonce málem zapříčinila jeho nucený odchod z konventu. Jednalo se o krční onemocnění. Václav Vejmluva se ale utíkal k Panně Marii Studniční, jejíž sošku do kláštera údajně přinesli jeho předchůdci z Pomuku, a po vroucích modlitbách k ní byl uzdraven.

Po studiích se vrátil do Žďáru a později se stal sekretářem zdejšího opata. Ani to však nebyl vrchol jeho zdejšího půso-

bení, roku 1705 se představeným kláštera stal on sám. Svůj slib složil 24. července, posvěcen do úřadu byl 15. září.

Během svého působení se vyznačoval jako výborný hospodář, diplomat a také jako iniciátor staveb, kdy naplňoval svůj zájem o architekturu. Jeho první velký projekt se týkal opravy kláštera a konventního kostela. Roku 1689 zde totiž došlo k požáru, přičemž bezprostřední opravy zdaleka nepostačovaly.

Václav Vejmluva pro práce nejen na těchto stavbách dokázal navázat kontakt s významnými umělci tehdejší doby. Ten nejdůležitější s Janem Blažejem Santinim-Aichlem, přičemž nejslavnější výsledek jejich spolupráce stojí na Zelené hoře.

Opat Vejmluva nápad na výstavbu areálu pravděpodobně nosil v hlavě dlouho předtím, než vznikl. K tomu se mimochodem váže pověst, že při sobě stále nosil dřívka, ze kterých si zkoušel modelovat možné podoby budoucího kostela. Jednoho dne si je měl zapomenout u nemocné ženy. Té se pak zdál sen, v němž se jí zjevil sv. Jan Nepomucký. On sám měl vzít dřívka a postavit vzor později vzniklé stavby.

Ať tomu tak skutečně bylo, nebo událost pochází ze srdcí lačnicích po krásných příbězích, faktem zůstává, že postava sv. Jana Nepomuckého stavbě dodala zásadní motivaci. K již zmíněným důvodům si uveďme, že tehdy vznikaly první jemu zasvěcené kostely a především 15. dubna 1719 byla při zkoumání jeho ostatků objevena červeně zbarvená tkáň. Nejprve hodnocena jako jazyk, o století později určována jako tkáň mozková.

Stavba areálu

Pomineme-li pověst, že kostel si vyprojetoval sám sv. Jan Nepomucký, podoba areálu pramení z mistrovství Jana Blažeje Santiniho. S ním měl Václav Vejmluva bohaté zkušenosti z předchozí spolupráce, Santini pro něj ztělesňoval nejlepšího možného realizátora jeho představ.

Jan Blažej plány poutního kostela vypracoval v roce 1719, což je zároveň leto počít zahájení prací. K nim se vztahuje další pověst, která však byla potvrzena několika svědky. V době, kdy se místo připravovalo pro stavbu a kácely se zde stromy, měla se před polednem na hoře ukázat hvězda. Zářila zhruba do páté hodiny odpolední, a to přesně nad místem, kde bylo plánováno postavit kostel.

Návrsí, na kterém poutní areál vznikal, neslo pojmenování Strmá hora či Pustý kopec. Zelená hora se mu začalo říkat až v souvislosti s Janem Nepomuckým, respektive s odkazem na jeho rodiště a v něm stojící vrch. V klášteře, který na něm stál, měl světec získat první vzdělání a odtud do Žďáru přišli první řeholníci zdejšího konventu.

V roce 1720 byl pro rozestavěný chrám posvěcen základní kámen. Konkrétně se tak stalo 16. května, tedy na výročí uváděného data světcovy smrti. K tomu je třeba dodat, že toto datum bylo o rok později stanoveno jako jeho oficiální svátek. Stalo se tak po blahorečení, v jehož rámci opat Václav Vejmluva získal pro Žďár nad Sázavou vzácnou relikvii – část mučednickova jazyka (jazyčku).

Kostel byl dostavěn o rok později. A v tom následujícím, konkrétně 27. září 1722, jej ke cti sv. Jana Nepomuckého vysvětil Mons. František Julián hrabě Braida. Nicméně nadále probíhala výzdoba vnitřku a také stavby ambitu a ambityových kaplí. K jejich dokončení s největší pravděpodobností došlo v roce 1769. Tehdy už byl opatem žďárského kláštera Bernard Hennet. Václav Vejmluva zemřel 17. března 1738.

Symboly

Dílo, o které se zasloužil, však existuje dál, byť se může zdát, že jméno Václava Vejmluvy je upozaděno architektem stavby. Vždyť řekne-li se Zelená hora, jen málokdo si nevybaví Jana Blažeje Santiniho-Aichla. A naopak, i když tento slavný muž jenom u nás projektoval bezpočet dalších kostelů, právě Zelená hora je jakousi vlajkovou lodí jeho díla.

Podíl na tom jistě má množství symbolů, které jsou do stavby na Zelené hoře vkomponovány a které nás v neposlední řadě lákají svým tajemstvím. Tyto odkazy mají kořeny především v legendách

o sv. Janu Nepomuckém, dále jsou spjaty s historií žďárského kláštera a do prvků promluvila i křesťanská nauka.

Základem celého areálu je symbol dokonalosti – kruh, který přechází do desetiúhelníku, přičemž je nutné myslet na to, že žádné číslo zde není bez významu. Ať už v souvislosti s počtem určitých odkazů, s měrnými hodnotami nebo s tvarem částí staveb. Například zmíněná desítka připomíná Božskou vládu.

Hojně je pak zastoupeno číslo pět. Půdorys samotného kostela nese tvar pěticípé hvězdy, do areálu se vchází pěti vchody, součástí kostela je i pět kaplí s pěti oltáři. Toto číslo odkazuje na pět ran Kristových a z toho vyplývající vítězství světla nad temnotou. Pět světél se mělo objevit

nad mrtvým tělem sv. Jana Nepomuckého a z písmen o stejném počtu se skládá latinské TACUI, neboli „Mlčel jsem“. Tento výraz podává svědectví o důvodu mučednickovy smrti, kdy neprozradil zpovědní tajemství.

Číslo pět mezi zelenohorskými symboly odkazuje i na jméno Václava Vejmluvy. Římsky psaná pětka plus podobně vypadající U se pětkrát vyskytují v jeho jméně.

Vejmluvovým osobním symbolickým číslem nicméně byla na Zelené hoře také zastoupená trojka. Ta představuje Největější Trojici.

Dalším důležitým číslem je šest. To odkazuje jednak na mariánskou symboliku a také na šesticípé hvězdy. Tento motiv, bez něhož se neobejde žádné zobrazení sv. Jana Nepomuckého, se na Zelené hoře vyskytuje ve velkém množství.

Na Pannu Marii vzpomíná také osmička, jež dále vyjadřuje znovuzrození a obnovu. Devítka znázorňuje blaženost andělů. Setkáme se zde i s číslem dvanáct, tedy s úplností, která je vyjádřena již zmínovanými základy kostela ve tvaru kruhu o poloměru dvanácti loktů. A Studniční kaple v areálu bývalého kláštera Studnice Blahoslavené Panny Marie je desetiboká.

Slavné poutě

Číslo i další symboly bychom tu mohli vyjmenovávat ještě dlouho. Bylo by však nespravedlivé brát Zelenou horu pouze jako tajemný poutní areál a kvůli tomu upozadit další výrazné skutečnosti, které jsou s ní spojené.

Především si připomeňme poutě, které se sem už od počátku konají. Vždyť již krátce po svém vysvěcení se poutní místo stalo jedním z nejnavštěvovanějších. Zejména v období baroka, kdy velké poutní slavnosti obohacovala barokní hudba, poezie nebo divadlo.

Významné poutní slavnosti se zde konaly například roku 1730, kdy se květen nesl ve znamení oslav svatojánského októvu. O pět let později se slavilo pravděpodobně výročí 500 let od založení žďárského kláštera. Cesta pouti vedla od Zelené hory do konventního kostela. Průvod přitom nesl sochu Panny Marie, která do Žďáru údajně přibyla s prvními cisterciáky.

Na 50 000 poutníků je zaznamenáno k roku 1780. Přítomní si během pěti dnů připomněli slavnosti kanonizace sv. Jana Nepomuckého, od kterých tehdy uplynulo 50 let.

Poutní tradice, stejně jako celý běh života areálu, byly narušeny požárem roku 1784. První pouť po této události se konala v roce 1803. Významné zelenohorské slavnosti pak pomyslně procházejí i dalšími dějinami. Například začátkem 20. století tradici nezničil ani válečný konflikt.

Nutno je ještě uvést, že roku 1925 byl svátek sv. Jana Nepomuckého zrušen co by den pracovního klidu. Proto se pouť k jeho cti (a zároveň nejvýznamnější zdej-

ší svátek) začala uskutečňovat nikoliv 16. května, ale v neděli nejbližší tomuto datu. Tato tradice trvá dodnes.

Boží pravda

Význam jakémukoli odkazu po předcích dáváme my sami: tím, jak jej rozvíjíme a jak ho uchováváme. Poutní areál na Zelené hoře může sloužit jako ukázka příkladné péče, a to nejen v rámci kulturního dědictví UNESCO, ale také v momentech, kdy se ho dotkly nevyzpytatelné okolnosti.

V historii se o tom Zelená hora předsvědčila několikrát. Již byl zmiňován požár v roce 1784. A k opravám – ať už po poničení, proti zubu času, nebo dokonce po zavítání lupičů – docházelo i v dalších letech a staletích. S rekonstrukcí v období let 1827–1830 je pak spojeno jméno významného kněze a národního buditele Matěje Josefa Sychry.

Jak bylo řečeno, kostel s poutním areálem na Zelené hoře patří mezi stavby chráněné jako světové dědictví UNESCO. K výjimečným stavbám shromážděným pod jeho hlavičkou patřil již v roce 1974, zapsání do seznamu se dočkal o dvacet let později.

Roku 2014 byl areál jako první velká památka v rámci církevních restitucí vrácen církvi, a to v nepříliš dobrém stavu. V roce 2015 tak započaly velké opravy trvající až do loňského roku. Rekonstrukce se týkala fasády i interiéru kostela, stejně jako celého areálu – aby byl v druhé polovině roku 2021 slavnostně otevřen poutníkům.

Ti sem tak mohou přicházet nejen pro duchovní potěchu, ale také za určitým tajemstvím a nepřeborným množstvím symbolů, kterými jsou stavby areálu prochnuty a které nás nepřestávají fascinovat a lákat i po dlouhých staletích.

Neberme to však jako jedinou devízu Zelené hory. A i když se neubráníme tomu, abychom se zaměřili především na ně, přistupujme k nim zejména z duchovního hlediska. A dejme prostor tomu, abychom se v nich naučili číst.

Vždyť k dějinám spásy symboly a podobnosti neodmyslitelně patří a je nevyhnutelné je vnímat. Není bez významu, že sám Ježíš Kristus při svém působení na tomto světě ke svým učedníkům mluvil právě v podobnostech. To bylo důležité i proto, abychom v souvislosti s naší vírou nenaslouchali pouze ušima, ale především srdcem. Abychom ho uměli otevírat – pro pochopení symbolů je to nezbytné.

Ani na Zelené hoře není jasně psané, co za skutečnost jaké znázornění ukrývá. Odkazy jsou prvním pohledu skryté a promlouvají jen k tomu, kdo je chce číst otevřeným srdcem. Protože jenom v něm naplní svůj význam, jenom tam prostoupí člověka a přiblíží ho k Boží pravdě. Pravdě, která není v ničem jiném, než v nikdy nekončící Boží milostiplné věčnosti.

Svatý Josef, patron všeobecné církve

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

naší víry“ (*Patris corde*, 5) a tento poklad střeží svatý Josef.

V plánu spásy nelze Syna oddělit od Matky, od té, která „pokročila na pouti víry a věrně zachovala spojení se svým Synem až ke kříži“ (*Lumen gentium*, 58), jak připomíná II. vatikánský koncil.

Ježíš, Maria a Josef jsou v jistém smyslu prvotním jádrem církve. Ježíš je člověk a Bůh, Maria, první učednice, je Matka a Josef je opatrovník. A také my „se musíme vždy ptát sami sebe, zda ze všech sil chráníme Ježíše a Marii, kteří jsou tajemně svěřeni naší odpovědnosti, naší péči, našemu opatrovnictví“ (*Patris corde*, 5). A zde je velmi krásná známka křesťanského povolání: střežit. Střežit život, střežit lidský vývoj, střežit lidskou mysl, střežit lidské srdce, střežit lidskou práci. Křesťan je – můžeme říci – jako svatý Josef: musí střežit. Být křesťanem neznamená jen přijmout víru, vyznávat víru, ale střežit život, svůj vlastní život, život druhých, život církve. Syn Nejvyššího přišel na svět ve stavu velké slabosti: Ježíš se narodil tak slabý. Chtěl, aby ho někdo bránil, chránil, staral se o něj. Bůh důvěřoval Josefovi, stejně jako Maria, která v něm našla ženicha, jenž ji miloval a respektoval a vždy se o ni i o Dítě staral. V tomto smyslu „svatý Josef nemůže nebýt opatrovníkem církve, protože církev je prodloužením Kristova těla v dějinách a zároveň je v mateřství církve zastoupeno mateřství Mariino. Josef

tím, že nadále chrání církev, nadále chrání Dítě a jeho Matku, a my tím, že milujeme církev, nadále milujeme Dítě a jeho Matku“ (*tamtéž*).

Toto dítě je tím, kdo řekne: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejmenších bratří, pro mne jste udělali.“ (Mt 25,40) Proto každý hladový a žiznivý člověk, každý cizinec, každý migrant, každý člověk bez šatů, každý nemocný, každý vězeň je „dítě“, o které se Josef stará. A my jsme vyzváni, abychom se o tyto lidi, naše bratry a sestry, starali jako Josef. Proto je vyzván jako ochránce všech potřebných, vyhnaných, trpících, a dokonce i umírajících – o tom jsme mluvili minulou středu. I my se musíme od Josefa učit „střežit“ tato dobra: milovat Dítě a jeho Matku, milovat svátosti a Boží lid, milovat chudé a svou farnost. Každá z těchto skutečností je vždy dítě a jeho matka (srov. *Patris corde*, 5). Musíme střežit, protože tím střežíme Ježíše, jako to dělal Josef.

Dnes je běžné kritizovat církev, poukazovat na její nedůslednosti – a je jich mnoho –, zdůrazňovat její hříchy, které jsou ve skutečnosti našimi nedůslednostmi, našimi hříchy, protože církev byla vždy lidem hříšníků, kteří se setkávají s Božím milosrdenstvím. Ptejme se sami sebe, zda ve svém srdci milujeme církev takovou, jaká je. Boží lid na cestě s mnoha omezeními, ale s velkou touhou sloužit Bohu a milovat ho. Jedině láska nás totiž činí schopnými

říkat pravdu v plném rozsahu a nezaujatě, říkat, co je špatné, ale také uznávat všechno dobro a svatost, které jsou v církvi přítomny, počínaje Ježíšem a Marií. Milovat církev, střežit církev a kráčet s církví. Ale církev není ta skupinka, která je nablízku knězi a všem poroučí, to ne. Církev jsou všichni, všichni. Na cestě. Střežíme jeden druhého, střežíme se navzájem. To je dobrá otázka: Když mám s někým problém, snažím se o něj postarat, nebo ho okamžitě odsoudím, poplivu, zničím? Musíme střežit, vždycky střežit!

Draží bratři a sestry, povzbuzuji vás, abyste prosili svatého Josefa o přimluvu právě v nejtěžších chvílích vašeho života a života vašich společenství. Tam, kde se naše chyby stanou skandálem, prosme svatého Josefa, aby nám dal odvahu mluvit pravdu, prosit o odpuštění a pokorně začít znovu. Tam, kde pronásledování brání hlásání evangelia, prosme svatého Josefa o sílu a trpělivost snášet ústrky a utrpení pro evangelium. Všude tam, kde je nedostatek materiálních a lidských prostředků a kde zakoušíme chudobu, zvláště když jsme povoláni sloužit posledním, bezbranným, sirotkům, nemocným, zavrženým ve společnosti, prosme svatého Josefa, aby byl pro nás prozřetelností. Kolik svatých se k němu obrátilo! Kolik lidí v dějinách církve v něm našlo patrona, ochránce, otce!

Napodobujme jejich příklad, a proto se dnes všichni společně modleme; modleme se ke svatému Josefovi modlitbou, kterou jsem vložil do závěru listu *Patris corde*, a svěřujme mu své úmysly a zvláště tím způsobem církve, která trpí a je ve chvíli zkoušky.

*Bud' zdrav, ochránce Vykupitele
a snoubenče Panny Marie!
Tobě Bůh svěřil svého Syna,
do tebe Maria vložila svou důvěru;
s tebou Kristus dorostl v muže.
Svatý Josefe, bud' i naším otcem
a ved' nás cestou života.
Vyprošuj nám milost,
milosrdenství a odvahu
a ochraňuj nás před každým zlem.
Amen.*

*Přeložil Petr Vacík,
Česká sekce Vatikánského rozhlasu
(Redakčně upraveno)*

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha. A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: „Hle – Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat; oni budou jeho lidem a on – Bůh s nimi – bude jejich Bohem. On jim setře každou slzu z očí; nebude už smrti ani zármutku, nářku ani bolesti už nebude, protože starý svět pominul.“ A ten, který seděl na trůně, řekl: „Hle – všechno tvořím nové!“

Evangelium – Jan 13,31–33a.34–35
Když Jidáš odešel, Ježíš řekl: „Nyní je oslaven Syn člověka a Bůh je oslaven v něm. Je-li Bůh v něm oslaven, oslaví Bůh i jeho v sobě, a hned ho oslaví. Dítka, jen krátký čas jsem s vámi. Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem; jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem.“

Pondělí 16. 5. 2022

6:05 Na jedné lodi (6. díl) **7:10** Na startu: S Eliškou Kahoun **7:35** V pohorách po horách: Boubín – Šumava **7:50** Cvrlikání (35. díl): F. T. Prim **9:10** Outdoor Films s Janem Jenkou a Lukášem Kuldou (82. díl): S parkuristy do světa **10:40** Mezi pražci (106. díl): Květen 2022 **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Hledání skrytých svatých míst: Meteora **13:35** Dopis z Indie **14:05** Noční univerzita: Tomáš Petráček – Neodvratné rozdělení? Náboženská situace na prahu 1. republiky **15:15** Poníky, Poníky **16:05** V souvislostech **16:25** Jak potkávat svět: S Kattou **18:00** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **18:05** S Hubertem do lesa: Černý rytíř **18:25** Madalen na Mohelnickém dostavníku 2018 **18:45** Víra do kapsy [P] **19:00** O zaniklé Karvině **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Prorok Léčitel: Solanus Casey **21:30** Setkání s Komenským – Alfred Strejček [P] **22:10** Co pro tebe znamená Campfest [P] **22:35** Kulatý stůl: Z dějin Ukrajiny **0:00** Moudrost v jidiš příslovích: Účinkují Tomáš Novotný a Barbora Baranová **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 17. 5. 2022

6:05 Na jedné lodi (7. díl) **7:05** Pákistán: Svoboda pro zajaté **7:35** Můj chrám: Jaroslava Valová, podnikatelka, kostel Nejsvětější Trojice v Čimelicích **7:50** Má vlast: Mariánské Lázně **9:10** V souvislostech **9:30** Pražská Loreta **10:00** Noční univerzita: P. Jakub Sadílek – Opásání pravdou... **10:45** Dáváme lidem naději: Charita Valašské Meziříčí a její činnost **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** V pohorách po horách: Křak – Lučanská Malá Fatra **12:55** Na pořadu rodina (17. díl): Ve zdraví i v nemoci **14:05** Poutníci času: S Ivanem Petřůvem **14:20** Muzikanti, hrajte **14:50** Biblická studna **16:00** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: PRESS / FOTO **17:20** Za obzorem: Kardinál Vlk [P] **18:00** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **18:05** Animované biblické příběhy: Ester **18:30** S Hubertem do lesa: Případ pro ptáčkaře **18:45** Animované příběhy velikánů dějin: Leonardo da Vinci (1452–1519) **19:15** Setkání: Pavel Svoboda – kostel svatého Jakuba Většího v Přelouči **19:25** Zpravodajské Noeviny: 17. 5. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [P] **20:20** Výpravy do divočiny: Anthropolos, návštěva pravěku [L] **21:50** V pohorách po horách: Čtyři palice – Žďárské vrchy **22:05** Má vlast: Týnský chrám **23:05** Poutníci času: S Petrem Neužilem **23:25** Terra Santa News: 11. 5. 2022 **23:45** Flešbky – Godzone podcast **0:20** K jádru věci **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 18. 5. 2022

6:05 Na jedné lodi (8. díl) **7:10** Zpravodajské Noeviny: 17. 5. 2022 **7:30** V pohorách po horách: Jizera – Jizerské hory **7:40** Noční univerzita: Tomáš Petráček – Neodvratné rozdělení? Náboženská situace na prahu 1. republiky **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Kaplani naděje: P. Václav Tomiczek **10:20** Klapka s Davidem Surým **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** ARTBITR – Kulturní magazín **13:00** Za obzorem: Kardinál Vlk **13:35** Zpravodajské Noeviny: 17. 5. 2022 **14:05** Pomoc, která se točí **14:35** Prorok Léčitel: Solanus Casey

TELEVIZE DOBRYCH ZPRÁV

- Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
- Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

15:35 Harfa Noemova **16:05** Poletuchy: Na skok do Trenčína **16:45** Setkání: Jiří Horák – Velehrad **16:55** Pole milosrdenství **18:00** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **18:05** S Hubertem do lesa: Veverčí záchranáři **18:20** Strýček Emu **18:30** Grotesky Bustera Keatona: Frigo a strážníci **18:50** Plnou parou do srdce Beskyd **19:25** Terra Santa News: 18. 5. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Nebojte se... [P] **21:35** Noční univerzita: P. René-Luc – Ve službě evangelia pokoje **22:40** Hledání skrytých svatých míst: Meteora **23:25** Generální audience papeže Františka **23:50** Letem jazzem (3. díl): Skladby s letními motivy **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 19. 5. 2022

6:05 Na jedné lodi (9. díl) **7:05** Kmochův Kolín 2019: Dechový orchestr Harmonie 1872 Kolín **7:45** Víra do kapsy **8:00** Terra Santa News: 18. 5. 2022 **8:20** Poutníci času: S Ivanem Petřůvem **8:40** Vezmi a čti: duben 2022 **9:10** Co pro tebe znamená Campfest **9:30** Kulatý stůl: Z dějin Ukrajiny **10:55** Pavel Lohonka Žalman & spol. na Mohelnickém Folk-Festu 2020 **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Má vlast: Mariánské Lázně **14:05** Generální audience papeže Františka **14:30** Outdoor Films s Lukášem Jasenským: Makalu – Himaláje **16:05** Zpravodajské Noeviny: 17. 5. 2022 **16:25** Středoafričká republika – Když se pomsta stane zákonem [P] **16:55** 100 let na Svatém Hostýně: Sto let od korunovace milostné sochy Panny Marie Svatohostýnské **18:00** S Hubertem do lesa: Lesní studánka **18:15** Ovečky: 6. neděle velikonoční [P] **18:40** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **18:50** Dívám se kolem sebe **19:25** Zpravodajské Noeviny: 19. 5. 2022 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [P] **20:20** Cvrlikání (79. díl): Pranic **21:25** Putování po evropských kláštrech: Trapisti – Diepenveen – Návrat ke kořenům **21:50** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Jaroslav Hutka [P] **22:10** Pod lampou [P] **0:15** Dům ze skla?: S prof. Ivanou Noble Ph.D. **1:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 20. 5. 2022

6:05 Zpravodajské Noeviny: 19. 5. 2022 **6:25** Noční univerzita: Mgr. Vojtěch Vlček – Mučedníci komunismu **7:50** O Markétě – Chodské oratorium: Chodské slavnosti 2014 **9:10** Guatemala – Lidé kukuřičných polí **9:40** Missio magazín: Duben 2022 **10:00** Můj chrám: Bob Fliedr, písničkář a publicista, Komunitní centrum Matky Terezy na Jižním Městě, Praha **10:20** Prorok Léčitel: Solanus Casey **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Madalen na Mohelnickém dostavníku 2018 **13:10** Na pořadu rodina (18. díl):

Dítě s postižením **14:20** O kom, o čem: O tvorbě Bukovinských Slováků **14:40** Setkání: MUDr. Tom Philipp – kostel Nanebevzeří Panny Marie v Praze-Modřanech **14:50** Hanácká svajba **15:50** Zpravodajské Noeviny: 19. 5. 2022 **16:15** Výpravy do divočiny: Anthropolos, návštěva pravěku **18:00** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **18:05** S Hubertem do lesa: Na srnky se nesahá **18:20** Sedm divů v Těrchově **18:55** Zachraňme kostely: Kostel svatého Víta v Zahrádce **19:15** Za obzorem: Jan Bula [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **20:30** Kulatý stůl: Skauting a křesťanské hodnoty [L] **22:00** Moudrost mnichů: Acedie – neboli duchovní únava **22:15** Gramofon (4. díl): aneb Hledáme písničku pro všední den **23:15** Ruce Panny Marie **0:40** Továrna mezi vodami **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 21. 5. 2022

6:05 Bol som mimo: Ján Kolár **7:10** Středoafričká republika – Když se pomsta stane zákonem **7:40** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Jaroslav Hutka **8:00** Sedmihlásky: A dyž sa Valášek narodí **8:05** Animované biblické příběhy: Ester **8:30** Ovečky: 6. neděle velikonoční **8:55** Strýček Emu **9:05** Animované příběhy velikánů dějin: Leonardo da Vinci (1452–1519) **9:45** Božia zóna (1. díl): Kapela ESPÉ [P] **10:10** Hisstorky (1. díl): Svedectvo mladého muža [P] **10:15** Viac ako pieseň (2. díl): Timothy a pieseň Po Tebe tůžim viac [P] **10:30** Za obzorem: Jan Bula **11:05** Zpravodajské Noeviny: 19. 5. 2022 **11:30** ARTBITR – Kulturní magazín **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu: Záznam slavnostní bohoslužby u příležitosti výročí 300 let od blahověření sv. Jana Nepomuckého **13:25** Pod lampou **15:25** Radim Zenkl & Ondřej Kozák na Folkových prázdninách [P] **16:05** Ruce Panny Marie **17:30** Štětcem a pišťalou **18:00** Slovo na neděli: 6. neděle velikonoční [P] **18:25** Hledání skrytých svatých míst: Olymp **19:10** Práce jako na kostele **19:25** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [P] **20:20** Léto s líškou **22:00** Poletuchy: Na skok do propasti **22:45** Jak potkávat svět (79. díl): S Evou Hudečkovou **0:10** Moje obrazy jsou dílem staletí **0:30** Bulharsko: Kořeny Romů **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 22. 5. 2022

6:05 Bol som mimo: Branislav Škripek **7:20** Poutníci času: S Ivanem Petřůvem **7:35** Pákistán: Svoboda pro zajaté **8:10** Víra do kapsy **8:30** Slovo na neděli: 6. neděle velikonoční **9:00** Cvrlikání (81. díl): Robert Křesťan & Druhá tráva **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:20** Poletuchy: Na skok do Krasu **14:15** Muzikanti, hrajte [P] **15:20** Léto s líškou **17:00** Kibeho: Mariánské poutní místo v Africe **18:00** Sedmihlásky: Mlynáři, mlynáři, Ani ňa, děvčino, neznáš [P] **18:05** Animované biblické příběhy: Jan Křitel **18:30** Ovečky: 6. neděle velikonoční **18:55** Strýček Emu [P] **19:05** Animované příběhy velikánů dějin: Galileo Galilei (1564–1642) **19:30** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Jaroslav Hutka **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám!: Modlitba za mír [P] **20:20** Dokořán: S Carmen Mayerovou [P] **21:05** Pro větší slávu: Skutečný příběh Kristiady **22:50** Výpravy do divočiny: Anthropolos, návštěva pravěku **0:25** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 16. 5. o 21:50 hod.:

A teraz čo? (Pravda o anjeloch)

Anjeli a anjelikovia sú veľmi populárni. Ľudia veria v dobrých duchov, alebo ich aspoň tušia a ich obraz často používajú ako talizman. Vnímame svet anjelov správne? Kto nám o ňom povie pravdu? Je všetko to, čo si o nich myslíme, naozaj pravda?

Utorok 17. 5. o 17:00 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Getsemanská záhrada)

Séria dokumentárnych filmov, ktoré mapujú kostoly, chrámy a miesta našej viery.

Streda 18. 5. o 20:50 hod.:

Fungujúca a stabilná rodina

Faktory stabilizujúce rodinu, ako ich odhaľujú empirické výskumy a teoretické štúdie.

Štvrtok 19. 5. o 16:05 hod.: Loreto – Tajomstvo Svätého domu z Nazareta (dokument)

Neobyčajné bádanie po jednej z fascinujúcich záhad kresťanstva:

Prenesenia Svätého domu Panny Márie z Nazareta do talianskeho mesta Loreto. Podľa tradície ho sem preniesli anjeli. Podľa najnovšej teórie to boli kresťania za čias krížiackych výprav.

Piatok 20. 5. o 20:30 hod.:

Dôkaz viery: Don Bosco (film)

V chudobnej štvrti napadne saleziána mladá zlodějka a okradne ho. Ten sa rozhodne, že ju neudá na políciu, ale pokúsi sa ju zachrániť podľa vzoru Dona Boska. Pod vplyvom udalostí sa udeje prekvapivý zážrak...

Sobota 21. 5. o 20:30 hod.: Najväčší dar (film)

Dokudráma predstavuje odpustenie ako najúčinnejšiu zbraň pri riešení aj neriešiteľných situácií. Jedine sila odpustenia dokáže ukončiť konflikty. Svedectvá ľudí z rôznych krajín potvrdzujú, že tento najväčší dar vždy funguje...

Nedeľa 22. 5. o 21:05 hod.: Medzi nebom a zemou

Mária Podhradská sa s nami delí o svoje postrehy, ako sa približiť k dnešným deťom a zaujať ich. Moderuje Marián Gavenda.

Srdečne zveme na **duchovnú obnovu na Svätom Hostýne** s katolíckym kňazom byzantsko-slovanského obrádu **otcom Jirím A. Pleskačem** na téma „**VNITŘNÍ UZDRAVENÍ: JEŽÍŠ KRISTUS JE LÉKAŘEM DUŠE I TĚLA**“. Koná sa **ve dňoch 29. 5. – 3. 6. 2022**. Začátek je v nedeľu 29. 5. v 19 hodin, koniec v pátek 3. 6. ve 12 hodin. Prihlásiť sa lze na telefónnym čísle 573 381 693 alebo na e-mailovej adrese mattice@hostyn.cz.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

14. – 21. KVĚTNA 2022

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 15. 5.		PO 16. 5.		ÚT 17. 5.		ST 18. 5.		ČT 19. 5.		PÁ 20. 5.		SO 21. 5.			
Antifona	518	582	1708	1924	518	582	518	582	518	582	1722	1941	518	582		
Žalm	783	881	786	884	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	518	582	1367	1528	518	582	518	582	518	582	1723	1941	518	582		
Antifony	587	660	1368	1529	843	946	858	963	874	979	890	997	906	1014		
Žalmy	813	914	813	914	843	946	858	963	874	980	890	997	906	1014		
Krátké čtení a zpěv	587	661	1368	1529	594	669	598	672	601	676	1724	1942	607	683		
Antifona k Zach. kantiku	588	661	1369	1530	595	669	598	673	601	676	1320	1534	607	683		
Prosby	588	661	1711	1927	595	669	598	673	601	676	1724	1943	607	683		
Závěrečná modlitba	588	662	1369	1530	595	670	1372	1533	602	677	1320	1534	608	1536		
Modlitba během dne:																
Hymnus	519	583	519	583	519	583	519	583	519	583	519	583	519	583		
Antifony	519	584	519	584	519	584	519	584	519	584	519	584	519	584		
Žalmy	818	919	833	935	849	953	863	968	879	985	895	1003	911	1019		
Krátké čtení	589	662	1713	1930	596	670	599	674	602	677	605	681	608	684		
Závěrečná modlitba	588	662	1369	1530	595	670	599	673	602	677	605	680	608	684		
Nešpory:																
	SO 14. 5.															
Hymnus	517	581	517	581	1369	1531	517	581	517	581	517	581	1727	1946	517	581
Antifony	585	659	590	663	1371	1532	853	957	868	973	884	990	900	1008	609	686
Žalmy	808	908	823	924	1715	1932	853	957	868	973	884	990	901	1008	916	1025
Kr. čtení a zpěv	586	659	590	664	1371	1532	596	671	600	675	603	678	1730	1949	609	686
Ant. ke kant. P. M.	586	660	590	664	1371	1533	597	671	600	675	603	679	1320	1535	610	686
Prosby	586	660	590	664	1718	1936	597	672	600	675	603	679	1731	1950	610	687
Záv. modlitba	588	662	588	662	1369	1530	595	670	1372	1533	602	677	1320	1534	612	689
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

Liturgická čtení

Nedeľa 15. 5. – 5. nedeľa

velikonoční

1. čt.: Sk 14,21b–27

Ž 145(144),8–9.10–11.12–13ab

Odp.: srov. 1 (*Budu velebit tvé jméno, můj Bože, králi.*)

Nebo: *Aleluja.*)

2. čt.: Zj 21,1–5a

Ev.: Jan 13,31–33a.34–35

Pondělí 16. 5. – svátek sv. Jana Nepomuckého

1. čt.: Řim 8,31b–39

Ž 69(68),5ab.7ac+8.15bc+31

Odp.: 14c (*Vyslyš mě, Bože, ve své veliké lásce!*) Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mt 10,17–22

Úterý 17. 5. – ferie

1. čt.: Sk 14,19–28

Ž 145(144),10–11.12–13ab.21

Odp.: srov. 12a (*Ať tvoji zbožní, Hospodine, vypravují o slávě tvé vznešené říše.*) Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 14,27–31a

Středa 18. 5. – nezávazná památka sv. Jana I.

1. čt.: Sk 15,1–6

Ž 122(121),1–2.3–4a.4b–5

Odp.: srov. 1 (*Do domu*

Hospodinova půjdeme s radostí.

Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 15,1–8

Čtvrtek 19. 5. – ferie

1. čt.: Sk 15,7–21

Ž 96(95),1–2a.2b–3.10

Odp.: 3 (*Vypravujte mezi všemi národy o Hospodinových dívech.*

Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 15,9–11

Pátek 20. 5. – nezávazná památka sv. Klementa Marie Hofbauera nebo sv. Bernardina Sienského (na Moravě: památka sv. Klementa Marie Hofbauera)

1. čt.: Sk 15,22–31

Ž 57(56),8–9.10–12

Odp.: 10a (*Budu tě chválit mezi národy, Pane!*) Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 15,12–17

Sobota 21. 5. – nezávazná památka sv. Kryštofa Magallanese a druhú (v brněnské diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)

1. čt.: Sk 16,1–10

Ž 100(99),1–2.3.5

Odp.: 1 (*Plešejte Hospodinu, všechny země.*) Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 15,18–21

PRO DĚTI - NEJEN K PRVNÍMU SVATÉMU PŘIJÍMÁNÍ

**NEJVĚTŠÍ ZÁZRAK • PŘÍBĚHY
K PRVNÍMU SVATÉMU PŘIJÍMÁNÍ
A PRO POVZBUZENÍ VÍRY**
*Martin Leschinger • Ilustrace Eva
Bednářová • Redakční spolupráce
P. Lukáš Stolárik, Libor Rösner,
Marcela Macháčková, sestry Kongregace
Nejsvětější svátosti*

Bohatě ilustrovaná kniha podává výčet pozoruhodných životních osudů svědků víry z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Všem příběhům je společná eucharistická úcta hlavních hrdinů, kterými jsou kněží, řeholnice, řeholníci i laici. Setkávejte se tak se sv. Janem Sarkanderem, P. Josefem Toufarem, Aničkou Tomanovou, Aničkou Zelíkovou, sestrou Janou Lapšanskou, Jaroslavem Vodrážkou, P. Josefem Krajičkem, Honzou Pošťákem Pospíšilem, P. Mariánem Kuffou, matkou Františkou Panrokovou nebo P. Robertem Mayerem OFMConv.

Martin Leschinger - FLÉTNA
Váz., 143x205 mm, 144 stran, 195 Kč

VYPRÁVĚJ MI O SVATÉM PŘIJÍMÁNÍ

*Bruno Ferrero - Anna Peirettiová • Ilustrace Juraj
Martiška • Z italských přeložila Jana Csukášová*
Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Krásně ilustrovaná knížka nabízí jednoduché příběhy, zamýšlení a modlitby, jež dětem přibližují tajemství Eucharistie. Je vhodná pro přípravu dětí na první svaté přijímání.

Karmelitánské nakladatelství
Váz., 195x155 mm, 52 stran,
křídový papír, 229 Kč

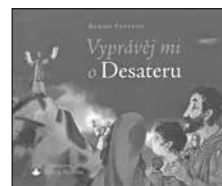

VYPRÁVĚJ MI O DESATERU

Bruno Ferrero • Z italských přeložila Zdenka Křehtlíková
*Ilustrace Juraj Martiška • Odpovědná redaktorka Kristina
Veselá*

Desatero – deset Božích slov, deset krátkých vět, které se člověku vryjí do srdce – nám pomáhá být dobrými lidmi. Učí se je děti i rodiče. Znájí je často i ti, kdo v Boha nevěří a do kostela nechodí. Podstatu Desatera lze vyjádřit dvěma větami: „Miluj Boha. A miluj svého bližního jako sám sebe.“ Krásně ilustrovaná knížka nabízí příběhy a zamýšlení nad slovy, která dávají člověku svobodu a celému světu krásu i řád. Hodí se pro četbu doma, v menších společenstvích i na prvním stupni základní školy.

Karmelitánské nakladatelství
Váz., 195x155 mm,
křídový papír, 52 stran, 239 Kč

CESTIČKA K BOHU

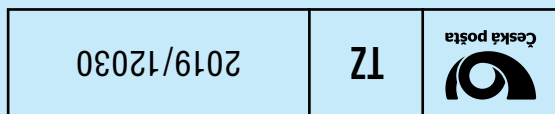
*P. Ferdinand Neubauer • Výtvarný doprovod Božena
Brablecová*

Vyšlo s církevním schválením. Modlitební knížka pro děti. Malým čtenářům pomůže k pochopení základů křesťanské víry (modlitba, den s Bohem, křest, bířmování, příprava ke sv. přijímání a ke svátosti smíření), starší si své znalosti prohloubí a dále rozšíří (svátost manželství, svěcení kněží, křížová cesta).

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dotisk šestého vydání
Váz., A6, 198 stran, 159 Kč

Objednávky knih - tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz
Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.